

N:o 36.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 april 1896.

— — — — Andra Kammaren den 24 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af viss del af kronans rätt till danaarf efter snickaren Per Gustaf Rilén.

(Statsutskottets utlåtande n:o 35.)

Till Konungen.

I en af Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen aflåten proposition (n:o 33) af den 7 februari innevarande år meddelas, att snickaren Per Gustaf Rilén och hans hustru Charlotta Rilén, född Hagström, i inbördes testamente af den 16 september 1849 bestämt, att den af makarne, som öfverlefde den andra, skulle »med fullkomlig eganderätt» behålla allt hvad i boet finnes. Den 7 augusti 1885 hade hustrun aflidit, efterlemnande sin bemälda man och såsom enda kända arfvinge brorsdottern Johanna Lovisa Fock, född Hagström, enka efter styrmannen Carl Fritiof Fock. Mannen Rilén aflid den 22 juli 1892 vid Sundbyberg i Stockholms län utan att efterlemna kända arfvingar. Den efter honom den 20 oktober samma år förrättade bouppteckning utvisade en behållning af 4,664 kronor 39 öre.

Efter Riléns död hade enkan Fock, under uppgift att Rilén i lifstiden gjort muntligt testamente till hennes förmån, låtit till bestyrkande häraf och i bevakningsändamål vid Sollentuna häradsrätt den 23 januari 1893 afhöra vittnen.

Då några arfvingar efter Rilén icke inom natt och år från dödsfallet anmält sig, hade, enligt hvad i propositionen vidare meddelas, kammaradvokatfiskalsembetet till Sollentuna häradsrätt instämt enkan Fock äfvensom vaktmästaren i Stockholms stads förmyndarekammare Gustaf Liljeqvist, den sistnämnde i egenskap af god man för Riléns okända arfvingar, med yrkande att, då ofvan omförmälda, af Rilén fälda yttranden icke vore att anse såsom i laga ordning tillkommet testamente, enkan Focks anspråk på qvarlåtenskapen efter Rilén måtte ogillas, och qvarlåtenskapen såsom danaarf tillerkännas Eders Kongl. Maj:t och kronan, äfvensom Liljeqvist förpligtas att redovisa för qvarlåtenskapen jemte ränta. Genom utslag den 4 december 1894 hade häradsrätten förklarat de af enkan Fock såsom testamente bevakade muntliga yttranden af Rilén icke utgöra hinder för Eders Kongl. Maj:t och kronan att komma i besittning af qvarlåtenskapen efter Rilén, hvarjemte Liljeqvist förpligtats att i sin ofvanberörda egenskap afgifva redovisning öfver sin förvaltning. Sedan enkan Fock och Liljeqvist hos Svea hofrätt fullföljt talan mot häradsrättens berörda utslag, hade samma utslag genom hofrättens den 20 december 1895 meddelade, numera laga kraftvunna dom blifvit fastställt.

Redan innan häradsrättens utslag meddelades, hade i en till Eders Kongl. Maj:t ingifven skrift enkan Fock, med åberopande af hvad vid ofvan omförmälda vittnesförhör förekommit, anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande qvarlåtenskap måtte till hennes förmån efterskänkas, dervid enkan Fock medelst intyg af vederbörande pastorsembete och rote-man i Stockholm styrkt, att hon vore född den 1 augusti 1834 och befunne sig i torftiga och knappa omständigheter. Samtidigt hade jemväl Liljeqvist i särskild ansökning hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att han, som på god tro till enkan Fock af boets tillgångar utlemnats dels kontant 10 kronor och dels åtskillig, å en ansökningen bifogad förteckning upptagen lösegendom till ett värde af sammanlagdt 301 kronor 50 öre, måtte, derest qvarlåtenskapen efter Rilén komme att såsom danaarf tillfalla kronan och enkan Focks berörda framställning ej vunnit afseende, varda befriad från redovisningsskyldighet för hvad han sålunda till enkan Fock utlemnats.

I anledning af berörda ansökningar hade utlåtande afgifvits af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Stockholms län, som icke funnit skäl föreligga att tillstyrka efterskänkande af ifrågavarande danaarfsmedel ens i den del, Liljeqvists ansökning afsåge.

Kammaradvokatfiskalsembetet, som jemväl blifvit öfver ansökningarne hört, hade i sitt utlåtande anfört, att Liljeqvist numera till em-

betet redovisat ej mindre den till enkan Fock utlemnade egendomen med dess å den vid ofvanberörda ansökning fogade förteckning upptagna värde, än äfven boets öfriga behållning, eller tillsammans 5,306 kronor 40 öre, som sedermera inlevererats i kronans kassa; att emellertid danarfvat i sin helhet, sedan den embetet tillkommande aktoratsprovisionen utanordnats, utgjorde ett ograveradt belopp af 4,775 kronor 76 öre, som i statskontoret innestode; att, enligt hvad embetet inhemtat, enkan Fock till sitt uppehälle användt den af Liljeqvist till henne på god tro utlemnade egendom; samt att, på sätt instrument öfver den 1 september 1885 förrättad bouppteckning efter Riléns framlidna hustru, ofvanbemälda Charlotta Rilén, född Hagström, utvisade, behållningen i boet då utgjorde 3,820 kronor, hvaraf enkan Fock såsom enda kända och närmaste arvinge lagligen bort tillkomma hälften eller 1,910 kronor, derest ofvan nämnda inbördes testamente mellan makarne ej funnits eller samma testamente afsett endast dispositionsrätten till egendomen under den efterlevande makens lifstid; och hade kammaradvokatfiskalsembetet, då det under sådana förhållanden syntes billigt, att kronan till enkan Focks förmån afstode från den på nu antydda omständigheter grundade rätt, i betraktande jemväl af enkan Focks styrkta fattigdom, tillstyrkt, att ansökningarna måtte på det sätt bifallas, att af ifrågavarande danaarfsmedel finge utbetalas dels till enkan Fock 1,598 kronor 50 öre, motsvarande skilnaden mellan nyss berörda 1,910 kronor och bouppteckningsvärdet af den lösegendom jemte det kontanta belopp, enkan Fock redan bekommit, dels ock till vaktmästaren Liljeqvist 311 kronor 50 öre.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att medgifva, att af ifrågavarande danaarfsmedel måtte utbetalas till enkan Johanna Lovisa Fock, född Hagström, ett tusen femhundra nittioåtta kronor 50 öre samt till vaktmästaren Gustaf Liljeqvist trehundraelfva kronor 50 öre.

Riksdagen, som emot hvad Eders Kongl. Maj:t i förenämnda hänseende föreslagit icke haft något att erinra, har bifallit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition; hvilket Riksdagen skolat härigenom anmäla.

Med undersätlig vördnad.

Stockholm den 24 april 1896.